

Министерство на околната среда и водите

Изм. № С-77

София 22.07.2015 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ДО
Г-Н ВЛАДИМИР ДИМИТРОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
АСОЦИАЦИЯ НА РЕЦИКЛИРАЩАТА ИНДУСТРИЯ
гр. София, ул. "Алабин" № 40

КОПИЕ:
Г-Н СТАНИСЛАВ ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ПО ОКОЛНА СРЕДА И ВОДИТЕ
XLIII НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ И
ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА

Г-Н БОЖИДАР ЛУКАРСКИ
МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА

Г-Н БОЖИДАР ДАНЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА БЪЛГАРСКА СТОПАНСКА КАМАРА

На вх. № С-77/22.06.2015г. и № 02-00-90/23.06.2015г.

УВАЖАЕМИ Г-Н ДИМИТРОВ,

Във връзка с Ваш сигнал до Министерството на околната среда и водите (МОСВ), вх. № С-77/22.06.2015г., относно системата за събиране на продуктови такси за рециклиране на излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) Ви уведомяваме за следното:

1. По отношение на твърдението Ви, за концентриране на над 80% от пазарния дял в една фирма

Съгласно действащото законодателство, транспониращо европейските директиви лицата, пускащи на пазара продукти след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, носят отговорност, включително финансова чрез покриване на разходите, за разделното събиране, рециклиране и/или оползотворяване на съответните отпадъци.

Управлението на излезлите от употреба моторни превозни средства е регламентирано като цяло в Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане и по-конкретно, в *Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства /Наредбата/ (Приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ, бр. 7 от 25.01.2013 г., в сила от 25.01.2013 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.11.2013 г., в сила от 1.11.2013 г.)*.

Производителите на моторни превозни средства могат да изпълнят задълженията си чрез заплащане на продуктова такса в Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС), индивидуално или чрез организация по оползотворяване.

Процедурата по издаване на разрешения на организация по оползотворяване и за индивидуално изпълнение, е подробно описана в чл. 81 и 82 от ЗУО, в това число необходимите документи, които следва да се предоставят.

През 2014 г. на територията на Република България разрешение за извършване на дейност като ООп на ИУМПС притежават следните дружества:

- „БЪЛГАРСКА РЕЦИКЛИРАЩА КОМПАНИЯ“ АД - РЕШЕНИЕ № ООп – ИУМПС – 01 – 00/05.03.2013 г.;
- „АУТОРЕК“ АД - РЕШЕНИЕ № ООп – ИУМПС - 02 - 00/13.05.2013 г.;
- „БЪЛГАРСКА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА АВТОМОБИЛИ“ АД - РЕШЕНИЕ № ООп – ИУМПС – 14 – 00/05.06.2014.

На „ЕУРАТЕК“ ООД, с решение № ИНД – ИУМПС - 01 - 00/07.05.2013 г. на министъра на околната среда и водите, е разрешено индивидуално изпълнение на задълженията.

Министерството на околната среда и водите определя размера на продуктовата такса, събирана в ПУДООС, докато таксите събирани от организациите по оползотворяване се определят на пазарен принцип. В исторически план, от влизането в сила на законодателството за ИУМПС е имало периоди, в които на пазара е работила само една организация по оползотворяване на ИУМПС, в други периоди са работили повече от 10 бр. организации. Наблюдава се вариация в броя на организациите и техния пазарен дял. Нормално е след въвеждане на нови и по-тежки изисквания в законодателството, особено с тези в ЗУО през 2012г., някои от субектите да не са успели да постигнат съответствие с тези изисквания. МОСВ не може да влияе на тези процеси, то е ангажирано с преценката по отношение на законосъобразното извършване на дейностите от съответните заявители и последващия контрол. В това си качество МОСВ осъществява адекватно своите правомощия, налице са дружества с издадени разрешения, с издадени откази, със заповеди за изпълнение на целите и такива, които са със заповеди за неизпълнение на целите, със съответните законови последици от това. Тези факти сочат, че регулаторния орган осъществява своите правомощия регулярно и при необходимост взема адекватните мерки, предвидени в закона.

2. Относно твърденията Ви за липса на прозрачност и обществен контрол

Лицата, които имат право да извършват дейности по третиране на ИУМПС, както и операторите на центрове за разкомплектоване притежават разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел I от ЗУО или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда. За дейности по транспортиране на ИУМПС е необходим регистрационен документ по ЗУО.

Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) поддържа публичен регистър на лицата, притежаващи съответните документи за дейности по третиране на ИУМПС, който е публично достъпен на тяхната интернет страница. Тези лица водят отчетни книги и предоставят отчети съгласно изискванията на наредбата по чл. 48, ал. 1 ЗУО.

Във връзка с изискването на чл. 28, ал. 1 на Наредбата, ежегодно до 31 март на текущата година на изпълнителния директор на ИАОС се предоставя информация за предходната година от:

- Директора на Главна дирекция "Национална полиция";
- Изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация";
- Изпълнителния директор на Гаранционния фонд;
- Организацията по оползотворяване на ИУМПС и лицата, които пускат на пазара МПС и изпълняват задълженията си индивидуално, за изпълнението на техните програма;
- Председателя на Комисията за защита на потребителите за извършените проверки и направените констатации във връзка с упражнявания контрол за съответствието на пусканите на пазара материали и компоненти на МПС;
- Изпълнителния директор на ПУДООС за събраните средства от продуктови такси през предходната календарна година от пуснатите на пазара МПС.

Организациите по оползотворяване на ИУМПС ежегодно представят доклади пред министъра на околната среда и водите, заверени от регистрирани одитори, в които подробно се описва как се изразходват сумите, постъпили от такси за МПС. Също така министърът на околната среда и водите назначава допълнителни проверки, чрез които също се проверяват организациите по оползотворяване и техните подизпълнители.

Одиторите са регистрирани съгласно Закона за независимият финансов одит и като такива одиторската им дейност подлежи на ПУБЛИЧЕН НАДЗОР съгласно закона. За изготвянето на доклада регистрираният одитор проверява най-малко следните документи на организацията по оползотворяване: 1. договорите, сключени между организацията по оползотворяване и нейните членове за изпълнение на целите по чл. 8 от Наредбата; 2. първичните счетоводни документи, удостоверяващи количеството пуснати на пазара МПС от членовете на организацията по оползотворяване, за което е платено възнаграждение към нея, както и съответствието им с вътрешнофирмената спецификация и месечната справка-декларация по наредбата по чл. 59, ал. 1 ЗУО; 3. информацията по чл. 24, ал. 1 от ЗУО; 4. първичните счетоводни документи, удостоверяващи: а) количеството събрани ИУМПС и предадени за разкомплектоване на лица по чл. 17 от Наредбата; б) вида и количествата на материалите и компонентите, получени след разкомплектоване на ИУМПС и предадени за оползотворяване, в т.ч. за рециклиране, на лица по чл. 17 от Наредбата; 5. първичните счетоводни документи или декларацията по чл. 24 от Наредбата, удостоверяващи добросъвестното предаване и придобиване на компоненти от ИУМПС за повторна употреба; 6. дневниците за продажбите и декларациите по ЗДДС и главната книга по ЗС за периода на проверката; 7. документи, удостоверяващи износа на ИУМПС и/или на компоненти, материали и вещества от тях през предходната календарна година и/или изпращането им от територията на страната към територията на друга държава - членка на ЕС: а) писмен договор за извършване на операция по окончателно оползотворяване, в т.ч. рециклиране; б) подписани и подпечатани документи по приложения IA и IB или по приложение VII на Регламент 1013/2006 за всеки конкретен превоз; в) писмено потвърждение за получаване на отпадъците; г) сертификат за завършена окончателна операция по оползотворяване, в т.ч. рециклиране, в случай че вече е наличен; д) при износ - копие на разрешение или друг документ по националното законодателство на съответната страна, съгласно който получателят има право да извършва оползотворяване на отпадъци, в т.ч. рециклиране, съответстващо на нормите за опазване на околната среда и на човешкото здраве, съответстващи на изискванията на законодателството на ЕС; 8. счетоводните регистри по чл. 9, ал. 1, т. 1, 2 и 3 от Закона за счетоводството (ЗС), послужили за изготвяне на оборотната ведомост, и данъчните декларации съгласно действащото данъчно законодателство; 9. отчет

за предходната календарна година по образец съгласно приложение № 6 от Наредбата; 10. отчет за предходната година за изпълнение на целите по наредбата по чл. 13, ал. 1 ЗУО за батерии и акумулатори и НУБА по образец съгласно приложение към наредбата по чл. 13, ал. 1 ЗУО; 11. извадка за предходната календарна година от компютърната информационна система за отчитане и контрол на издадените удостоверения за разкомплектоване на ИУМПС от операторите на центрове за разкомплектоване и операторите на площадки за събиране и съхраняване на ИУМПС, с които организацията по оползотворяване има сключен договор.

Докладът по чл. 34, ал. 2 от Наредбата, изготвен за организацията по оползотворяване, съдържа информация за: 1. сключените договори с лица по чл. 17 от Наредбата и издадените счетоводни документи по силата на тези договори; 2. количеството изнесени и/или изпратени от територията на страната към територията на друга държава - членка на ЕС, ИУМПС и/или компоненти и материали от тях през предходната календарна година, както и наличието на документите, удостоверяващи това; 3. проведените информационни кампании и разработените информационни материали; 4. разходите за: а) събиране и транспортиране на ИУМПС; б) съхраняване на ИУМПС; в) разкомплектоване на ИУМПС; г) подготовка за повторна употреба на компоненти, получени при разкомплектоване на ИУМПС; д) оползотворяване на материали и компоненти, получени при разкомплектоване на ИУМПС; е) рециклиране на материали и компоненти, получени при разкомплектоване на ИУМПС; ж) обезвреждане на отпадъци, получени от разкомплектоване на ИУМПС; з) провеждане на информационни кампании и разработване на информационни материали; и) изпълнение на други мерки и дейности, предвидени в програмата за управление на дейностите по отпадъците по чл. 12 от Наредбата; 4. дневниците за продажбите и декларациите по Закона за данък върху добавена стойност и главната книга по ЗС за периода на проверката, като се правят сравнения между фактическите констатации, установени по технологични норми и по счетоводни операции; 5. средствата, постъпили от продажба на ИУМПС, на компоненти и материали от тях; 6. съответствие/несъответствие между количествата събрани ИУМПС и нивото в проценти на повторна употреба и рециклиране и на повторна употреба и оползотворяване от тяхното тегло, посочени в отчета съгласно приложение № 6 от Наредбата, с тези, отчетени в счетоводните регистри и потвърдени с направените констатации и др.

Със заповеди на министъра на околната среда и водите се извършват ежегодно проверки на организациите по оползотворяване на ИУМПС и техните подизпълнители от страна на МОСВ и РИОСВ. Проверките включват:

- установяване на съответствие на площадките за третиране на ИУМПС с нормативните изисквания;
- получаване на информация за количествата ИУМПС, които са предварително третирани/разкомплектовани за изпълнение на целите на членовете на съответната организация;
- получаване на информация за количествата отпадъци, получени от предварителното третиране и от разкомплектоване на ИУМПС, и съответно дружествата, на които са предадени за последващо третиране;
- получаване на информация за издадените удостоверения за разкомплектоване на ИУМПС съгласно компютърните информационни системи за отчитане и контрол;
- установяване наличието на шредерна инсталация – капацитет, режим на работа, входящи и изходящи фракции, наличие на постшредерни технологии;
- установяване наличието на автоматизирана система за източване на отработени масла и други течности от ИУМПС.

Проверяват се още:

- съответните разрешения за извършване на дейности с отпадъци на площадката;
- техническите паспорти на налични инсталации по отношение на техническите възможности за третиране на отпадъци;
- отчетните книги за отпадъци;
- идентификационните документи за транспортиране на опасни отпадъци;
- договорите за приемане и предаване на отпадъци;
- издадените декларации за компоненти, годни за повторна употреба;
- издадените удостоверения за разкомплектоване на ИУМПС;
- договорите за издаване на удостоверения за разкомплектоване на ИУМПС от оператори на площадки за събиране и съхраняване, сключени с оператори на центрове за разкомплектоване;
- приемо-предавателните документи, кантарни бележки и др. документи, отразяващи постъпилите на вход отпадъци, съответно предадените отпадъци за последващо третиране.

Допълнително Ви информираме, че РИОСВ извършват целогодишен, текущ контрол на площадките за събиране и третиране на ИУМПС.

С цел постигане на още по-ефективен контрол МОСВ е разработило и ще въведе до края на 2015г. електронна система за отчетност по отпадъците, която ще предотврати каквато и да е възможност за извършване на неправомерни корекции на вписани вече данни в отчетни документи. С новата информационна система ще бъде въведено и електронно отчитане и контрол по Наредбата за ИУМПС.

Видно от горното МОСВ, РИОСВ и ИАОС, съвместно с всички заинтересовани държавни институции, извършват пълен контрол при пускането на пазара на МПС, събирането, разкомплектоването и оползотворяването на ИУМПС. Налице е проследимост, прозрачност и публичен надзор.

3. Относно наличие на картелна схема в съществуващата система за оползотворяване на ИУМПС и свързаност между организациите по оползотворяване и техните подизпълнители

Във Вашия сигнал, се съдържат общи твърдения и предположения, не са посочени кои са субектите на визираната от Вас картелна схема, нито са предоставени каквито и да е доказателства за наличието ѝ. В случай че разполагате с конкретна информация, доказваща наличието на картелна схема, моля не се колебайте да ни информирате, а така също и другите компетентни държавни институции.

4. Относно откази за издаване на разрешение

През 2012г. с новия ЗУО бяха въведени по-строги изисквания за получаване на разрешение за организации по оползотворяване и лица, изпълняващи задълженията си индивидуално, с цел да се гарантира изпълнението на целите за масово разпространени отпадъци на национално ниво.

Изискванията за издаване на разрешение за организация по оползотворяване са разписани в чл. 81 и 82 от ЗУО, а основанията за отказ от издаване на разрешение са разписани в чл. 87, ал. 2 от ЗУО.

5. Относно твърдението Ви за необосновано високи такси

Размерът на продуктовата такса е определен в *Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (Обн. ДВ. бр.53 от 10 Юни 2008г., посл. изм. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013г.)*. Видовете МПС, за които се дължи продуктова такса са определени в чл. 1, ал. 5, т. 2 на цитираната наредба.

Таксата е сформирана така, че да покрива разходите за събирането, транспортирането, съхраняване, разкомплектоването на ИУМПС и третирането на образувателните фракции, както и предвид възрастта на автомобила.

Нормално е размерът на продуктите такси да е различен във всяка държава-членка на Европейския съюз, предвид нейните особености, както и с оглед различни подходи за прилагане на принципа „разширена отговорност на производителя“. Това е стойност на услуга, зависеща от много фактори, които за различните страни винаги ще бъде различна. Елементарното сравнение на таксите в различни държави, като абсолютни числа е некоректно и подвеждащо.

Твърдението, че продуктите такси в Република България са най-високите в Европа не отговаря на истината. Продуктите такси в България са сравними с другите източноевропейски държави, например като Полша и Чехия, тъй като преобладават МПС втора употреба и то основно на възраст между 15 и 25 години, предвид икономическия статус на населението. Има и държави с по-ниски такси от България, но автомобилният парк в тези държави е с предимно нови автомобили и имат налична необходимата техническа инфраструктура за третиране, рециклиране и обезвреждане на отпадъци, отговаряща на всички екологични изисквания.

Факт е, че продуктите такса за автомобили не се е изменяла от 2011 г., т.е. 4 години е една и съща. Поетапното ѝ увеличаване е завършено през 2011 г. и оттогава размерът не е увеличаван. Това е съобразено и с поетапното увеличение на целите за оползотворяване и рециклиране на ИУМПС, което достига своя най-голям процент през настоящата 2015 г., а именно: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95 на сто от теглото на всяко ИУМПС и ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85 на сто от теглото на всяко ИУМПС.

6. Относно твърдението за изкривяване на конкуренцията - нарушение на Директива 2000/53/ЕО относно отпадъците от моторни превозни средства

Законодателството не е в противоречие с т. 20 и т. 23 от преамбюла на Директива 2000/53/ЕО по отношение на достъпа на малките и средни предприятия до пазара за събирането, разкомплектоването, третирането и рециклирането.

Всички дружества, извършващи дейности с отпадъци са поставени под един и същи знаменател и условията за получаване на разрешения по закона за извършване на дейности с отпадъци за всички тях е един и същ. Не съществуват благоприятни или утежняващи обстоятелства относно разрешителния режим за извършване на дейности с ИУМПС. **Законът се прилага в еднаква степен за операторите на този вид отпадък.**

За изграждането и функционирането на площадките за извършване на дейности с тези отпадъци са поставени специфични екологични изисквания, които целят опазване на околната среда и човешкото здраве. Аналогични изисквания съществуват и за начина на извършване на дейностите и операциите с излезлите от употреба моторни превозни средства, част от които са директивни текстове, а друга част са национални разпоредби, които дори надхвърлят изискванията на директивите. Типичен пример в това отношение е разпоредбата на чл. 38, ал. 1 ЗУО за разполагане на площадките за метал-съдържащите отпадъци, в т.ч. и за ИУМПС, извън населените зони.

На етап предварителен контрол представители на РИОСВ, освен проучване на подадените документи от заявителите, посещават на място площадката, с цел установяване на фактическото състояние. След това РИОСВ издават разрешение или отказват издаване на разрешение, ако площадката не отговаря на нормативните изисквания. За всички издадени разрешения и отнети и прекратени разрешения за дейности с ИУМПС, се води публичен регистър в ИАОС.

ИАОС осигурява информационно функциониране на МОСВ чрез данни и анализи, осъществява екологичния мониторинг на източниците на отпадъци и на обектите за обезвреждане, лабораторния контрол на отпадъците и поддържа база данни за тях. Отделните стопански субекти предоставят ежегодно информация за отпадъците и дейностите с отпадъци, в т.ч. отпадъци от ИУМПС и ги подават на ИАОС.

Регионалните инспекции по околната среда и водите осъществяват контрол по прилагане на законодателството за управление на отпадъците, в т.ч. и на Наредбата за ИУМПС; контролират спазването на изискванията за третиране на отпадъците и на условията, поставени в разрешенията; налагат санкции и глоби на физически и юридически лица за неспазване изискванията на ЗУО и Наредбата; контролират отчетността и предоставянето на информация от причинителите на отпадъци и на лицата извършващи преработка и обезвреждане на отпадъци.

До настоящия момент Република България изпълнява заложените в Директива 2000/53/ЕО цели по повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на излезли от употреба моторни превозни средства.

Основният критерий за оценка на това дали е избран правилен подход за организиране на системите за събиране, рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци и дали размерът на таксите е приемлив, трябва да бъде изпълнението на заложените цели в национален мащаб. Република България изпълнява заложените в Директива 2000/53/ЕО цели по рециклиране и оползотворяване на излезли от употреба моторни превозни средства.

Политиката на МОСВ е категорично да се противопоставя на всякакви опити за прокарване на корпоративни интереси или на опити да бъде въвлечено като страна в спорове между икономически субекти. МОСВ винаги стои на страната на екологията, при стриктно спазване на българското и европейско екологично законодателство.

С уважение,
МИНИСТЪР
ИВЕЛИНА ВАСИЛЕВА

За министър:
Заместник-министър: Павел Гудински
Заповед за заместване: РД-469/02.07.2005